

COMPENSATIEPERCEEL 'T RUNNEKE

VERKENNEND NATUURONDERZOEK IN HET KADER VAN DE OMGEVINGSWET

Opdrachtgever:
Projectnr:
Datum:

Gemeente Bernheze
BEH026
11 november 2024

COMPENSATIEPERCEEL 'T RUNNEKE

VERKENNEND NATUURONDERZOEK IN HET KADER VAN DE OMGEVINGSWET

Opdrachtgever:	Gemeente Bernheze
Projectnr:	BEH026
Rapportnr:	20240823-BEH026-RAP-NAT-VO-Compensatiegebied 't Runneke 2.0
Status:	Definitief
Datum:	11 november 2024

Opsteller:
DDJ

Verificatie:
RJA

Validatie:
RVHE

T 088 - 33 66 333
E info@kragten.nl

© 2024 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veelelvoudigd en/of
openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm
of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande
toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie
en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan
derden of op andere wijze
toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming
wordt verleend.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	6
1.1	Aanleiding	6
1.2	Doelstelling.....	6
1.3	Leeswijzer	6
2	PROJECTGEGEVENS	7
2.1	Beschrijving plangebied	7
2.2	Voorgenomen plan	7
3	BESCHERMDE SOORTEN.....	9
3.1	Inventarisatie	9
3.1.1	Literatuuronderzoek.....	9
3.1.2	Veldbezoek.....	10
3.2	Interpretatie en effecten	10
3.2.1	Flora	10
3.2.1.1	Voorkomen	10
3.2.1.2	Effecten	11
3.2.2	Vogels	11
3.2.2.1	Voorkomen soorten met jaarrond beschermde nesten	11
3.2.2.2	Effecten soorten met jaarrond beschermde nesten.....	11
3.2.2.3	Voorkomen omgevingsscansoorten	11
3.2.2.4	Effecten omgevingsscansoorten.....	11
3.2.2.5	Voorkomen algemene broedvogels	11
3.2.2.6	Effecten algemene broedvogels.....	12
3.2.3	Grondgebonden zoogdieren.....	12
3.2.3.1	Voorkomen haasachtigen en egel.....	12
3.2.3.2	Effecten haasachtigen en egel.....	12
3.2.3.3	Voorkomen ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen.....	12
3.2.3.4	Effecten ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen.....	12
3.2.3.5	Voorkomen knaagdieren.....	12
3.2.3.6	Effecten knaagdieren	13
3.2.3.7	Voorkomen marterachtigen	13
3.2.3.8	Effecten marterachtigen.....	13
3.2.3.9	Voorkomen overige grondgebonden zoogdieren	13
3.2.3.10	Effecten overige grondgebonden zoogdieren.....	14
3.2.4	Vleermuizen.....	14
3.2.4.1	Voorkomen	14
3.2.4.2	Effecten	14
3.2.5	Amfibieën.....	14
3.2.5.1	Voorkomen	14
3.2.5.2	Effecten	15
3.2.6	Reptielen.....	15
3.2.6.1	Voorkomen	15
3.2.6.2	Effecten	15
3.2.7	Vissen.....	15
3.2.8	Ongewervelden.....	15
3.2.8.1	Voorkomen	15
3.2.8.2	Effecten	15

4	BESCHERMDE GEBIEDEN	16
4.1	Natura 2000-gebieden	16
4.1.1	Ligging	16
4.1.2	Effecten	16
4.2	Bijzondere nationale natuurgebieden	17
4.3	Natuurnetwerk Nederland en bijzondere provinciale natuurgebieden/landschappen	17
4.3.1	Ligging	17
4.3.2	Effecten	17
4.4	Houtopstanden	18
5	CONCLUSIES	19
5.1	Toetsing algemene en specifieke zorgplichtbepalingen	19
5.2	Beschermde soorten	19
5.2.1	Vogels – rekening houden met het broedseizoen	19
5.2.2	Vleermuizen - overdag werken	20
5.3	Beschermde gebieden	20
6	BRONNENLIJST	21
	Passende beoordeling	1-4
	Instructieregels Natuurnetwerk Nederland	1-4

BIJLAGEN

B1	NATUURBESCHERMING
B1.1	Omgevingswet
B1.1.1	Activiteiten die natuur betreffen
B1.2	Flora- en fauna-activiteit
B1.2.1	Bescherming van dier- en plantsoorten
B1.2.2	Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit
B1.2.3	Vrijstellingen in de omgevingsverordening, de Omgevingsregeling en in een programma
B1.2.4	Bescherming van soorten in het omgevingsplan
B1.3	Natura 2000-activiteit
B1.3.1	Omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit
B1.4	Natuurnetwerk Nederland
B1.5	Houtopstanden, hout en houtproducten
B1.5.1	Algemene regels voor het vellen en beheren van houtopstanden
B1.5.2	Bescherming van houtopstanden binnen de bebouwde kom
B1.6	Algemene en specifieke zorgplichten
B1.6.1	Algemene zorgplichten
B1.6.2	Algemeen verbod
B1.6.3	Specifieke zorgplichten
B2	JAARROND BESCHERMDE NESTEN
B3	PROVINCIALE VRIJSTELLING

TABELLEN

Tabel 1. Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van 1,5 kilometer van het plangebied in de NDFF (2014 – 2024)	9
---	---

AFBEELDINGEN

Afbeelding 1. Natuurnetwerk Brabant ten opzichte van het compensatieperceel. Bron: Georegister Brabant.	17
--	----

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Gemeente Bernheze is voornemens een compensatiegebied te realiseren in Nistelrode. Het compensatieperceel wordt gerealiseerd ten behoeve van de ontwikkelingen in bedrijventpark 't Runneke te Nistelrode.

Ten behoeve van deze ontwikkeling is onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde flora en fauna en is een eerste inschatting gemaakt van de effecten op beschermde gebieden (Natura 2000, bijzondere nationale natuurgebieden, bijzondere provinciale natuurgebieden/landschappen en Natuurnetwerk Nederland). Daarbij is gekeken of het met de voorliggende ingreep/ingrepen verplicht is om melding te doen van het kappen van houtopstanden en/of op er sprake is van houtopstanden binnen de contouren van de bebouwde kom en deze al dan niet beschermd zijn.

1.2 Doelstelling

Het doel van het verkennend natuuronderzoek is om inzichtelijk te krijgen welke beschermde flora en fauna (in potentie) voorkomen binnen en in de directe omgeving van het plangebied en om de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000, bijzondere nationale natuurgebieden, bijzondere provinciale natuurgebieden/landschappen en Natuurnetwerk Nederland (NNN)) vast te stellen. Hieruit volgt of de realisatie van het compensatiegebied mogelijk een effect heeft op beschermde flora en fauna en beschermde gebieden. Daarbij wordt bepaald of de ingreep betrekking heeft op beschermde houtopstanden. Als blijkt dat de voorliggende activiteit in de leefomgeving leidt tot een mogelijke overtreding van de Omgevingswet (Ow), wordt aangegeven of eventueel aanvullend onderzoek nodig is voor flora en fauna en/of nadere toetsing in het kader van beschermde gebieden dan wel houtopstanden nodig is. Ook wordt beoordeeld of een omgevingsvergunning in het kader van de Omgevingswet aan de orde is.

1.3 Leeswijzer

De rapportage van dit verkennend natuuronderzoek is als volgt opgebouwd:

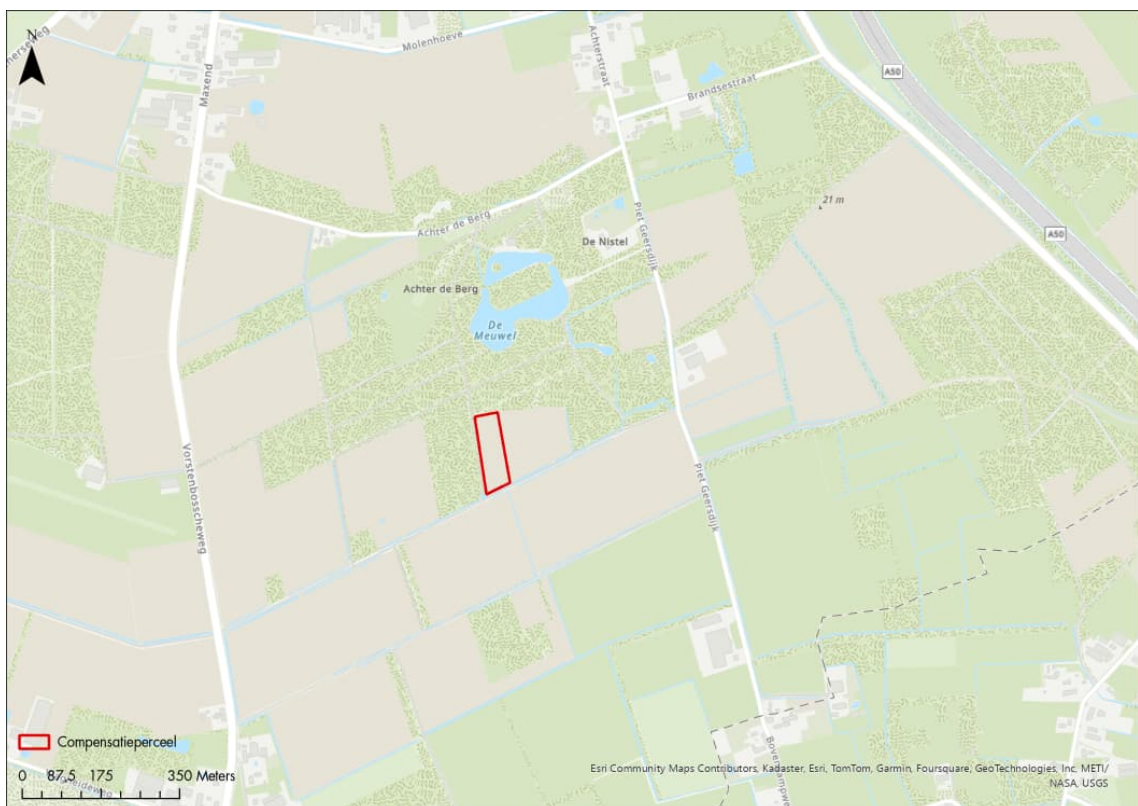
- Hoofdstuk 2 beschrijft de geografische ligging, het huidige gebruik en de voorgenomen ingrepen binnen het plangebied.
- In hoofdstuk 3 zijn de verzamelde resultaten van het veld- en literatuuronderzoek ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten en beschermde functies binnen en nabij het plangebied uiteengezet. Verder beschrijft dit hoofdstuk per soortgroep welke effecten tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase van het plan kunnen worden verwacht op beschermde soorten.
- In hoofdstuk 4 wordt toegelicht of het plangebied binnen of in de nabijheid van beschermde gebieden (Natura 2000, bijzondere nationale natuurgebieden, bijzondere provinciale natuurgebieden/landschappen en NNN) en/of houtopstanden gelegen is. Daarnaast wordt aangegeven of effecten op beschermde gebieden en/of houtopstanden te verwachten zijn.
- In hoofdstuk 6 zijn de conclusies en aanbevelingen voor beschermde soorten, gebieden en houtopstanden opgenomen.
- Ten slotte zijn enkele bijlagen bijgevoegd, betreffende een korte toelichting op de voor dit plan relevante natuurbescherming, provinciale vrijstellingen en lijst met jaarrond beschermde nesten.

2 PROJECTGEGEVENS

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het plangebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging en het huidige gebruik van het plangebied. Vervolgens worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het plangebied beschreven.

2.1 Beschrijving plangebied

Het perceel bestaat uit akkerland waar op in 2024 aardappelen op verbouwd worden (Boer en Bunder, 2024). Het omliggende gebied bestaat uit droog bos ten noorden van het plangebied, vochtig bos ten westen en ten oosten en zuiden van het perceel zijn agrarische akkerlanden aanwezig. afbeelding 1 geeft de ligging van het perceel weer.

Afbeelding 1. Locatie van het perceel waar het compensatiegebied gerealiseerd dient te worden.

2.2 Voorgenomen plan

Het perceel wordt ingericht aan de hand van aanwezige natuurwaarden binnen het plangebied en aanwezige natuurwaarden in de omgeving. Dit heeft geresulteerd in het onderstaande ontwerp (afbeelding 2). Het compensatiegebied wordt gerealiseerd ten behoeve van de ontwikkelingen op het bedrijventerrein 't Runneke. Hierdoor dient het compensatiegebied ingericht te worden ten behoeve van boscompensatie.

Afbeelding 2. Concept tekening van de invulling van het compensatiegebied. (Kragten, 2024).

3 BESCHERMDE SOORTEN

Om een indruk te verkrijgen van de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten binnen het plangebied is literatuuronderzoek en een verkennend veldonderzoek uitgevoerd. Op basis van de verzamelde gegevens is beoordeeld of en zo ja, welke functie het plangebied heeft voor beschermde soorten. Vervolgens wordt er in gegaan op de (mogelijk) optredende effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep. In bijlage 1 is een korte toelichting van natuur in de Omgevingswet opgenomen.

3.1 Inventarisatie

3.1.1 Literatuuronderzoek

De NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) is geraadpleegd voorafgaand aan het veldbezoek. De NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) is een natuurdatabank van Nederland waarmee online natuurgegevens opgevraagd kunnen worden. De databank geeft gevalideerde informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten- en diersoorten. De NDFF bundelt ruim 100 databanken zoals de gegevens van FLORON, De Vlinderstichting, RAVON, Sovon Vogelonderzoek Nederland en de Zoogdiervereniging. De NDFF-gegevens zijn geraadpleegd voor de periode 2014 – 2024. Aan de hand van de verspreidingsgegevens is bekeken welke soorten binnen en in de omgeving van de projectlocatie zijn waargenomen. Deze soorten zijn weergegeven in tabel 1. Alle beschermde soorten in de beschermingscategorieën Habitatrichtlijn en Andere soorten worden in het overzicht getoond. Van de soorten in de beschermingscategorie Vogelrichtlijn worden alleen de soorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven. De waarnemingen betreffen alle waarnemingen die gedaan zijn binnen en in de nabijheid van het plangebied. Dit betreffen o.a. waarnemingen van nesten en holen, maar ook van aangetroffen exemplaren, graafsporen, jagende en overvliegende soorten. Of de in tabel 1 opgenomen soorten binnen het plangebied kunnen worden verwacht, wordt behandeld in paragraaf 3.2.

Tabel 1. Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van 1,5 kilometer van het plangebied in de NDFF (2014 – 2024).

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode lijst
Vaatplanten			
Geen waarnemingen in de NDFF binnen 1,5 kilometer van het plangebied.			
Vogels - Jaarrond beschermd nest			
Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	Vrl	Kwetsbaar
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	Vrl	
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	Vrl	
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	Vrl	Gevoelig
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	Vrl	
Steenuil	<i>Athene vidalii</i>	Vrl	Kwetsbaar
Vogels - Omgevingsscansoorten			
Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	Vrl	Gevoelig
Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Vrl	
Boomklever	<i>Sitta europaea</i>	Vrl	
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	Vrl	
Bosuil	<i>Strix aluco</i>	Vrl	
Ekster	<i>Pica pica</i>	Vrl	
Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Vrl	
Groene specht	<i>Picus viridis</i>	Vrl	
Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>	Vrl	
Kleine bonte specht	<i>Dryobates minor</i>	Vrl	

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode lijst
Koolmees	<i>Parus major</i>	Vrl	
Pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Vrl	
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	Vrl	
Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	Vrl	
Zwarte mees	<i>Parus ater</i>	Vrl	Gevoelig
Zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Vrl	
Zwarte specht	<i>Dryocopus martius</i>	Vrl	
Zoogdieren - vleermuizen			
Geen waarnemingen in de NDFF binnen 1,5 kilometer van het plangebied.			
Zoogdieren - overige			
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Andere soorten	
Das	<i>Meles meles</i>	Andere soorten	
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Andere soorten	
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Andere soorten	Gevoelig
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Andere soorten	Gevoelig
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Andere soorten	
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Andere soorten	
Vissen			
Geen waarnemingen in de NDFF binnen 1,5 kilometer van het plangebied.			
Reptielen			
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	Andere soorten	
Amfibieën			
Alpenwatersalamander	<i>Ichthyosaura alpestris</i>	Andere soorten	
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Andere soorten	
Ongewervelden			
Teunisbloempijlstaart	<i>Proserpinus proserpina</i>	Hrl	

* Bescherming: hrl = Habitatrichtlijnsoort en vrl = Vogelrichtlijnsoort.

3.1.2 Veldbezoek

Op 26 juni 2024 is een verkennend veldonderzoek uitgevoerd in het plangebied door D. de Jong, ecooloog bij Kragten. De weersomstandigheden waren hierbij 31°C, geen neerslag en geen bewolking, windkracht 2 Bft. Hierbij is gekeken naar de aanwezige biotopen en de daarbij te verwachte soorten in het gebied. Eventuele waarnemingen van (beschermde) planten- en diersoorten zijn genoteerd. Op basis van deze gegevens is het gebied op geschiktheid voor beschermde planten- en diersoorten beoordeeld.

3.2 Interpretatie en effecten

In deze paragraaf wordt op basis van het literatuuronderzoek en het veldbezoek beschreven welke soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen het plangebied en welke functie het plangebied mogelijk vervult voor deze soorten. In deze paragrafen wordt vervolgens ingegaan op de (mogelijk) optredende effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep.

3.2.1 Flora

3.2.1.1 Voorkomen

Literatuuronderzoek

Uit het literatuuronderzoek zijn geen beschermde vaatplanten naar voren gekomen in het plangebied of in de nabijheid ervan.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen binnen de grenzen of in de nabijheid van het plangebied. Het hele plangebied bestaat uit akkerland waar tijdens het veldbezoek gewas is ingezaaid. Door het intensieve gebruik van het plangebied is het niet geschikt als biotoop van beschermde plantensoorten. Het voorkomen van deze is derhalve uitgesloten.

3.2.1.2 Effecten

Door de afwezigheid van geschikt biotoop voor beschermde flora zijn effecten door de ontwikkeling van het compensatiegebied uitgesloten.

3.2.2 Vogels

3.2.2.1 Voorkomen soorten met jaarrond beschermde nesten

Literatuuronderzoek

Uit het literatuuronderzoek is gebleken dat rond het plangebied 6 soorten vogels met een jaarrond beschermd nest aanwezig zijn. Deze betreffen de boomvalk, buizerd, havik, huismus, sperwer en steenuil.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is een soort waargenomen, namelijk de buizerd. Deze is op een boom ten zuiden van het plangebied waargenomen. Er zijn geen vogels met een jaarrond beschermd nest binnen de grenzen van het plangebied aangetroffen. Daarnaast zijn in het plangebied geen bomen of gebouwen aanwezig waarin vogels een nest in kunnen maken. Aan de grenzen van het perceel zijn bomen aanwezig die geschikt zijn voor nesten van soorten als de buizerd. Echter, er zijn tijdens de inspectie van deze geen nesten aangetroffen. Het plangebied is niet geschikt als foerageergebied waardoor het geen onderdeel is van de functionele leefomgeving van vogels met een jaarrond beschermd nest.

3.2.2.2 Effecten soorten met jaarrond beschermde nesten

Er zijn geen individuen of nesten van vogels met een jaarrond beschermd nest aangetroffen. Daardoor worden negatieve effecten op deze soortgroep uitgesloten.

3.2.2.3 Voorkomen omgevingsscansoorten

Literatuuronderzoek

Uit het literatuuronderzoek zijn meerdere omgevingsscansoorten naar voren gekomen in de omgeving van het plangebied.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen omgevingsscansoorten waargenomen. Er zijn geen bomen of gebouwen aangetroffen binnen het plangebied. Daarnaast is, door het intensieve gebruik van het plangebied, deze niet geschikt voor vogels met nesten op de bodem. Het plangebied biedt geen mogelijkheden voor nesten van omgevingsscansoorten. De bomen aangrenzend aan het plangebied kunnen geschikt zijn als nestplaatsen voor omgevingsscansoorten. Er zijn geen nesten aangetroffen.

3.2.2.4 Effecten omgevingsscansoorten

Het is mogelijk dat omgevingsscansoorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden in de aanlegfase aanwezig zijn met een nest. Doordat de staat van instandhouding van deze soorten niet door de werkzaamheden in geding komen, worden deze soorten als algemene broedvogels beschouwd. Er treden daarom mogelijk versturende effecten op indien binnen het broedseizoen gewerkt wordt. De gebruiksfase heeft geen effect op deze soortgroep.

3.2.2.5 Voorkomen algemene broedvogels

Literatuuronderzoek

Uit het literatuuronderzoek zijn een groot aantal algemene broedvogels naar voren gekomen rond het plangebied.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn een aantal algemene broedvogels aangetroffen. Echter, het plangebied biedt geen mogelijkheden voor nestlocaties voor deze vogels. Het kan voorkomen dat in de bomen aangrenzend aan het plangebied nesten van broedvogels aanwezig zijn.

3.2.2.6 Effecten algemene broedvogels

De werkzaamheden die tijdens de aanlegfase worden uitgevoerd zijn mogelijk verstorend voor nesten van algemene broedvogels wanneer deze binnen het broedseizoen worden uitgevoerd. Om deze effecten te voorkomen dient buiten het broedseizoen gewerkt te worden.

De gebruiksfase heeft geen negatief effect op deze soortgroep.

3.2.3 Grondgebonden zoogdieren

3.2.3.1 Voorkomen haasachtigen en egel

Literatuuronderzoek

Uit het literatuuronderzoek komen twee soorten naar voren, namelijk het konijn en de haas. Beide soorten zijn vrijgesteld in provincie Noord-Brabant. Deze worden daarom beoordeeld als een algemeen voorkomende soorten.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen individuen of sporen van individuen van soorten in deze groep waargenomen. Het plangebied bevat geen geschikt biotoop voor soorten van deze groep. Rondom het plangebied is geschikt biotoop aanwezig voor onder andere het konijn.

3.2.3.2 Effecten haasachtigen en egel

Doordat er geen geschikt biotoop voor haasachtigen en de egel aanwezig zijn binnen het plangebied zijn effecten op deze soorten uitgesloten.

3.2.3.3 Voorkomen ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen

Literatuuronderzoek

Uit het literatuuronderzoek is enkel de bosmuis naar voren gekomen. Deze soort is in provincie Noord-Brabant vrijgesteld.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen individuen of sporen van individuen van muisachtigen aangetroffen in of rond het plangebied. Het plangebied is door het intensieve gebruik niet geschikt voor verblijfplaatsen van muisachtigen. Door de aanwezigheid van geschikt foerageergebied en verblijfplaatsen is er geen geschikt biotoop voor beschermde muisachtigen aanwezig. Het voorkomen van beschermde muisachtigen is hierdoor uitgesloten.

3.2.3.4 Effecten ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen

Door de afwezigheid van geschikt biotoop zijn effecten op beschermde muisachtigen uitgesloten.

3.2.3.5 Voorkomen knaagdieren

Literatuuronderzoek

Uit het literatuuronderzoek is gebleken dat er één soort knaagdier rond het plangebied voorkomt, namelijk de eekhoorn. Door de afwezigheid van geschikt habitat in de omgeving kan de bever op basis van de ligging van het plangebied en verspreidingsdata worden uitgesloten.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen individuen of sporen van individuen van beschermde knaagdieren aangetroffen binnen de grenzen van het plangebied. Doordat het perceel uit agrarisch land bestaat, is het niet geschikt voor knaagdieren als de bever en eekhoorn. In de bosschages zijn bomen aanwezig die geschikt zijn voor nesten van de eekhoorn. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten aangetroffen. Het is mogelijk dat in de bomen aangrenzend aan het plangebied nesten van eekhoorns aanwezig zijn. Het voorkomen van knaagdieren binnen de grenzen van het plangebied is uitgesloten.

3.2.3.6 Effecten knaagdieren

Doordat het plangebied geen geschikt biotoop voor knaagdieren bevat zijn een groot deel van de negatieve effecten op voorhand uit te sluiten. Echter, tijdens de aanlegfase dient voorkomen te worden dat de bomen die aan het perceel grenzen worden verstoord door bijvoorbeeld lichtverstoring. In dat geval treden geen negatieve effecten op beschermde knaagdieren op.

3.2.3.7 Voorkomen marterachtigen

Literatuuronderzoek

Uit het literatuuronderzoek is gebleken dat er één soort marterachtige rond het plangebied aanwezig is. Dit betreft de das. Andere soorten, zoals de steenmarter en kleine marterachtigen, kunnen op basis van de verspreidingsatlas mogelijk in het gebied aanwezig zijn.

Veldbezoek

Rondom het plangebied is gezocht naar dassenburchten en vluchtpijpen. Deze zijn niet aangetroffen nabij het plangebied. Gezien de omgeving van het gebied, namelijk een afwisseling van agrarische percelen en bosschages, is niet uitgesloten dat burchten van dassen op grotere afstand aanwezig zijn. Het plangebied, betreffende een aardappelakker vormt in dat geval mogelijk onderdeel van het leefgebied van de das, zij het van zeer marginaal belang.

Tijdens het veldbezoek zijn geen individuen of sporen van overige marterachtigen aangetroffen. Het perceel is vanwege het gebruik als akker niet geschikt als leefgebied van overige marterachtigen. Het kan voorkomen dat soorten van deze groep incidenteel door het gebied bewegen. Echter, deze hebben geen binding met het gebied.

3.2.3.8 Effecten marterachtigen

Het plangebied is mogelijk van marginaal belang als onderdeel van het leefgebied van de das. Met de toekomstige inrichting naar natuur wordt de kwaliteit van dit perceel echter aanzienlijk verbeterd voor de eventueel in de omgeving voorkomende das. Er is derhalve juist sprake van een positief effect. Tijdelijke effecten treden ook niet op omdat het perceel reeds structureel bewerkt wordt.

Voor de overige marterachtigen geldt dat er geen geschikt biotoop aanwezig is binnen de grenzen van het plangebied. In de omgeving zijn tevens geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van andere marterachtigen. Het is derhalve uitgesloten dat marterachtigen negatieve gevolgen ondervinden door de realisatie van het compensatiegebied.

3.2.3.9 Voorkomen overige grondgebonden zoogdieren

Uit het literatuuronderzoek is gebleken dat de vos en ree voorkomen in de nabijheid van het plangebied. Van beide soorten zijn sporen binnen het plangebied aangetroffen. Dit betreffen hoef-prints van de ree en uitwerpselen van de vos. Doordat het perceel met gewas is ingezaaid is het voor beide soorten geen geschikt habitat. De aangetroffen sporen zijn van dieren die door het plangebied zijn bewogen naar geschikte foerageergebieden of verblijfplaatsen rond het plangebied. Het plangebied is door het intensieve agrarische gebruik, niet geschikt als biotoop voor deze soorten of andere soorten uit deze groep.

De overige onder de Habitatrichtlijn vallende in Nederland voorkomende zoogdieren betreffen of zeezoogdieren of slechts zelden in Brabant bossen waargenomen soorten. Hieronder vallen de wilde kat, lynx en de wolf. Van deze laatste zijn alle leefgebieden in kaart gebracht. Derhalve kan worden gesteld dat binnen het plangebied geen onder dit beschermingsregime vallende overige zoogdieren voorkomen.

Van de onder het beschermingsregime 'andere soorten' vallende soorten zijn in de NDFF gegevens van ree, vos, wild zwijn (wild zwijn alleen vrijgesteld in N-B) aanwezig die zijn waargenomen nabij het plangebied. Voor deze soorten geldt echter een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen. Andere overige onder dit beschermingsregime vallende zoogdieren betreffen ofwel zeezoogdieren of er zijn geen waarnemingen bekend van deze soorten in en rondom het plangebied. Daarom kan redelijkerwijs worden gesteld dat binnen het plangebied geen onder de beschermingsregimes vallende overige zoogdieren voorkomen.

3.2.3.10 Effecten overige grondgebonden zoogdieren

Door de afwezigheid van geschikt biotoop voor overige grondgebonden zoogdieren, zijn effecten op deze uitgesloten.

3.2.4 Vleermuizen

3.2.4.1 Voorkomen

Literatuuronderzoek

Uit het literatuuronderzoek zijn geen vleermuizen naar voren gekomen. Op basis van verspreidingsdata is het wel mogelijk dat de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis nabij het plangebied voorkomen.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Binnen het plangebied zijn geen van deze functies voor de vleermuis aanwezig. Het plangebied bevat geen bomen of gebouwen waar vleermuizen een verblijfplaats kunnen hebben. Doordat gewas aanwezig is in het perceel zijn er nauwelijks bloeiende planten aanwezig waar insecten op af komen. Hierdoor is er geen geschikt foerageergebied aanwezig. Ten slotte zijn er geen lijnvormige elementen binnen het plangebied aanwezig. vliegroutes zijn daardoor uitgesloten.

Aangrenzend aan het plangebied zijn een groot aantal bomen aanwezig. Deze bomen zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van holen die vleermuizen kunnen gebruiken als verblijfplaats. Deze zijn tijdens het bezoek niet aangetroffen. De randen van de bossen en de bomenrij langs het zandpad vormen lijnvormige elementen waar de vleermuis gebruik van kan maken als vliegroute.

3.2.4.2 Effecten

Om effecten op de vleermuis te voorkomen dient tijdens de aanlegfase verstoring door verlichting op vliegroutes en mogelijke verblijfplaatsen buiten het plangebied te voorkomen. Hiervoor dient enkel overdag gewerkt te worden en geen gebruik gemaakt te worden van verlichting. Wanneer hier aan voldaan wordt, zijn effecten op vleermuizen uitgesloten.

3.2.5 Amfibieën

3.2.5.1 Voorkomen

Literatuuronderzoek

Uit het literatuuronderzoek zijn twee soorten amfibieën rond het plangebied voorkomen. Deze betreffen de gewone pad en de alpenwatersalamander.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën aangetroffen. Rondom het plangebied zijn een aantal sloten aanwezig. De sloten aan de bosranden en tussen het aangrenzende agrarische perceel waren ten tijde van het veldbezoek drooggevalen. Hierdoor zijn deze niet geschikt als voortplantingswater van beschermde amfibieën. De sloot tussen het perceel en de zandweg bevatte water. Echter, de vegetatie rond de sloot was recentelijk verwijderd waardoor het niet geschikt is voor amfibieën.

3.2.5.2 Effecten

Doordat er geen geschikt leefgebied voor amfibieën aanwezig is binnen het plangebied en de werkzaamheden in de aanlegfase geen effect hebben de sloot waar ten tijde van het bezoek water in aanwezig was, zijn negatieve effecten op deze soortgroep uitgesloten.

3.2.6 Reptielen

3.2.6.1 Voorkomen

Literatuuronderzoek

Uit het literatuuronderzoek komt één soort naar voren, namelijk de hazelworm.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is gebleken dat het plangebied door het agrarische gebruik niet geschikt is als biotoop voor reptielen. Het intensieve gebruik en afwezigheid van vegetatie maken het ongeschikt voor beschermde soorten uit deze groep.

3.2.6.2 Effecten

Door de afwezigheid van geschikt biotoop voor reptielen zijn negatieve effecten op deze uitgesloten.

3.2.7 Vissen

Het plangebied omvat geen wateren die geschikt zijn voor vissen het voorkomen van beschermde soorten is derhalve uitgesloten.

3.2.8 Ongewervelden

3.2.8.1 Voorkomen

Literatuuronderzoek

Uit het literatuuronderzoek is enkel de teunisbloempijlstaart naar voren gekomen.

Veldbezoek

Het plangebied bevat geen waardplanten van de teunisbloempijlstaart of andere beschermde ongewervelden. Het plangebied bevat door het gebruik als akkerland geen kruidenplanten. Het voorkomen van biotoop van beschermde ongewervelden is daardoor uitgesloten.

3.2.8.2 Effecten

Door de afwezigheid van geschikt biotoop van beschermde ongewervelden, zijn negatieve effecten op deze soorten uitgesloten.

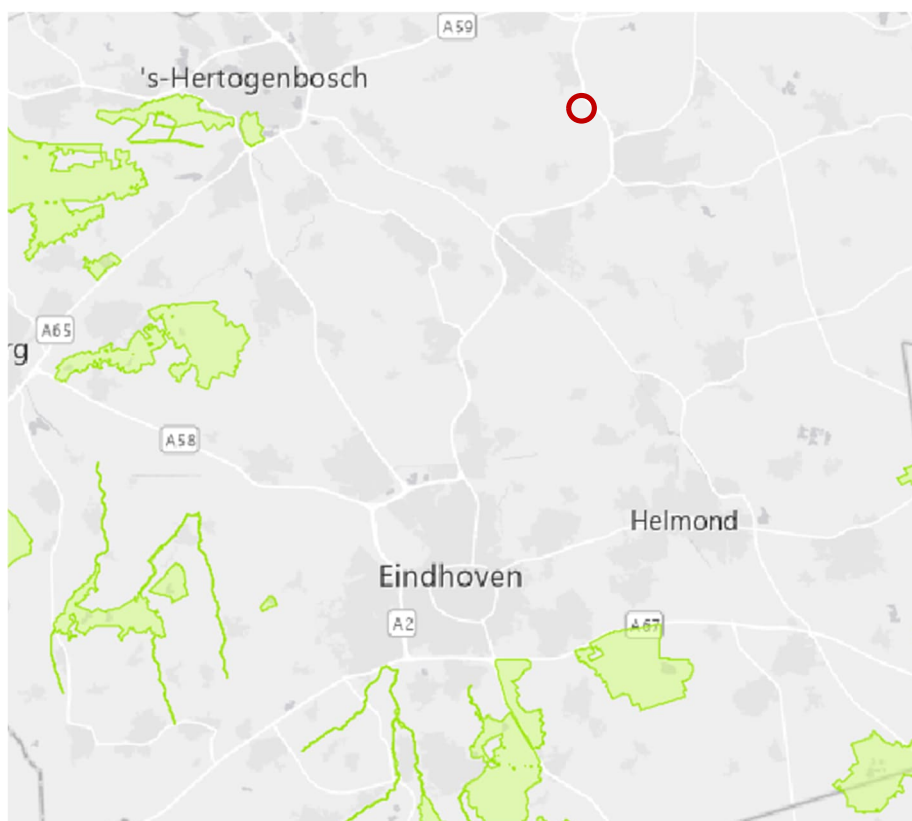
4 BESCHERMDE GEBIEDEN

In dit hoofdstuk is aangegeven of het plangebied binnen of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden (Natura 2000, bijzondere nationale natuurgebieden, bijzondere provinciale natuurgebieden/landschappen en/of Natuurnetwerk Nederland) gelegen is. Ook is nagegaan of binnen het plangebied beschermde houtopstanden/bomen aanwezig zijn die met de voorliggende activiteit negatieve effecten ondervinden. Daarbij is gebruik gemaakt van gegevens afkomstig van InformatieKaart Natuur (IKN), provincie Noord-Brabant (Omgevingsverordening en Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)) en gemeente Bernheze (Omgevingsplan). Indien deze beschermde gebieden/houtopstanden binnen of nabij het plangebied zijn gelegen is direct ingegaan op de (mogelijk) optredende effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep. In bijlage 1 is een korte toelichting van natuur in de Omgevingswet opgenomen.

4.1 Natura 2000-gebieden

4.1.1 Ligging

Het compensatieperceel is niet binnen de grenzen van een Natura 2000 gebied aanwezig. Het dichtstbijzijnde gebied is Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek en is op 17 kilometer van het plangebied gelegen.

Afbeelding 3. Globale ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000 gebieden. Bron: Natura2000.nl.

4.1.2 Effecten

Door de grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied zijn effecten door de werkzaamheden aan het compensatiegebied uitgesloten.

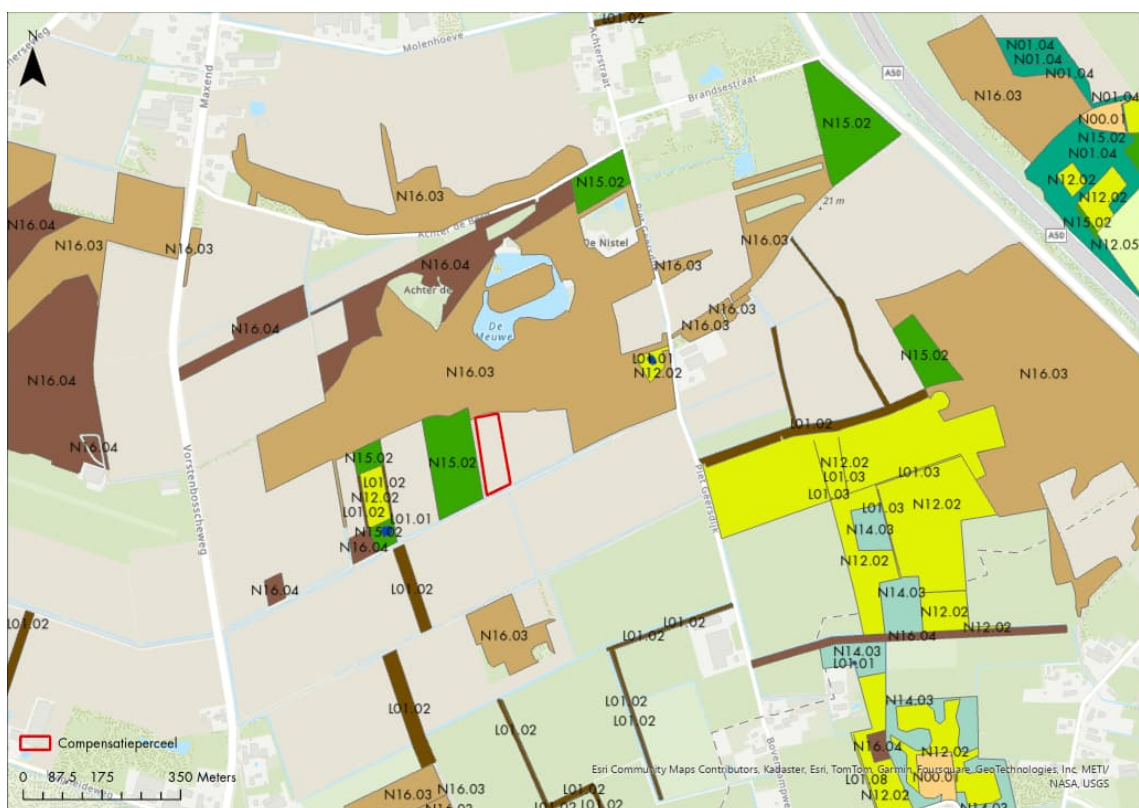
4.2 Bijzondere nationale natuurgebieden

Er zijn geen bijzondere nationale landschappen binnen de grenzen van of nabij het plangebied aanwezig. Effecten op deze gebieden zijn derhalve uitgesloten.

4.3 Natuurnetwerk Nederland en bijzondere provinciale natuurgebieden/landschappen

4.3.1 Ligging

Het compensatieperceel is aangrenzend aan Natuurnetwerk Brabant (NNB). Afbeelding 4 geeft het perceel ten opzichte van het NNB weer. Deze gebieden hebben het beheertype droog bos met productie (N16.03) en dennen-, eiken- en beukenbos (N15.02). Het plangebied ligt op ongeveer 1300 meter van natuurgebied de Maashorst. Dit gebied van onder het beschermingsregime van NNB. Er zijn geen bijzondere provinciale natuurgebieden aangewezen in of nabij het plangebied.

Afbeelding 4. Natuurnetwerk Brabant ten opzichte van het compensatieperceel. Bron: Georegister Brabant.

4.3.2 Effecten

Het beschermingsregime voor het NNN is uitgewerkt in art. 7.8, lid 2 Bkl, dat een instructieregel betreft voor uitwerking van het beschermingsregime in de Omgevingsverordeningen van provincies.

De wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN worden vastgesteld per Omgevingsverordening door de provincie conform artikel 7.7 Bkl. In de Omgevingsverordening is daartoe een natuurbeheerplan vastgesteld waar in de regel de bestaande natuurwaarden en het ambitieniveau zijn aangegeven middels natuurbeheertypen. Het hangt echter per provincie af hoe zij de wezenlijke kenmerken en waarden hebben gedefinieerd. In provincie Noord-Brabant worden effecten op de volgende waarden getoetst:

- 1) Natuurdoelen en natuurkwaliteit
- 2) Geomorfologische processen
- 3) Waterhuishouding

- 4) Kwaliteit van de bodem
- 5) Rust en stilte
- 6) Donkerte en openheid
- 7) Landschapsstructuur en belevingswaarde

Het plangebied ligt niet binnen de grenzen van NNB. Echter, in Noord-Brabant dient externe werking meegenomen te worden in de effectbeoordeling. Voor de inrichting van het compensatieperceel is het belangrijk dat de waarden van de bestaande gebieden niet wordt aangetast.

De inrichting van het compensatieperceel schaadt de bovenstaande kenmerken niet. Hierdoor is er geen sprake van negatieve effecten op NNB gebieden door de ontwikkeling van het compensatiegebied.

4.4 Houtopstanden

Binnen het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. Effecten op deze zijn derhalve op voorhand uitgesloten.

5 CONCLUSIES

Op basis van de resultaten uit dit verkennend natuuronderzoek blijkt dat de realisatie van een compensatiegebied mogelijk tijdelijke negatieve effecten kan veroorzaken op beschermde planten- en diersoorten, beschermde gebieden en/of bomen/houtopstanden. Voor de verschillende soort(groep)en wordt beschreven of en zo ja, van welke schadelijke handelingen die mogelijk leiden tot een vergunningplicht onder de Ow sprake is en in hoeverre dit de voorliggende activiteit in de fysieke leefomgeving in gevaar kan brengen. Eventueel te treffen vervolgstappen worden daarbij aangegeven. Tot slot is vermeld welke gevolgen de gebiedsbescherming heeft voor de realisatie van het compensatiegebied.

5.1 Toetsing algemene en specifieke zorgplichtbepalingen

Vanuit de zorgplichtbepalingen in de Omgevingswet, die met name bedoeld zijn als instrument om de in het wild levende planten en dieren (en habitats) in een gunstige staat van instandhouding te houden, moet gekeken worden naar mogelijke nadelige gevolgen op de staat van instandhouding op deze soorten en habitats.

Nadelige gevolgen moeten zoveel mogelijk voorkomen, beperkt of ongedaan gemaakt worden (art. 11.27, 1e lid Bal). In het tweede lid onder a staat aangegeven dat deze plicht in ieder geval inhoudt dat moet worden nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid van een aantal type soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende Vogelrichtlijnsoorten (bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl), Habitatrichtlijnsoorten (bijlage II, IV en V Hrl), nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal), dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten en voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats.

De zorgplicht geldt altijd voor alle in het wild levende soorten, ongeacht een eventueel van toepassing zijnde vrijstelling, gedragscode of vergunning. Er dient bij het uitvoeren van de werkzaamheden redelijkerwijs voorkomen te worden dat er zodoende schadelijke handelingen plaatsvinden op soorten (en relevante leefgebieden of natuurlijke habitats) die niet beschermd zijn onder de Omgevingswet. De wijze waarop hieraan invulling wordt gegeven dient door een ecoloog in afstemming met de opdrachtgever nader bepaald te worden. Daar waar de zorgplicht van toepassing is op beschermde soorten, wordt dit nader toegelicht in paragraaf 5.2.

5.2 Beschermde soorten

Voor alle soorten, beschermd en algemeen voorkomend, geldt de zorgplicht. Deze staat in 5.1 uitgewerkt. In onderstaande alinea's staat per soort uitgewerkt welke vervolgstappen nodig zijn alvorens de uitvoering van het plan.

5.2.1 Vogels – rekening houden met het broedseizoen.

De realisatie van het compensatiegebied binnen het plangebied leidt mogelijk tot negatieve effecten op broedvogels, zoals het doden van vogels (art. 11.37, lid 1, onder a, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)) en het vernielen van nesten of eieren (art. 11.37, lid 1, onder b, Bal). Het is hiernaast tevens mogelijk dat als gevolg van de werkzaamheden vogels verstoord worden (art. 11.37, lid 1, onder d, Bal). Doordat de staat van instandhouding van de te verwachten vogels binnen het plangebied gunstig is, als gevolg van een grote hoeveelheid geschikt leefgebied in de omgeving, leidt het verstoren van vogels niet tot een overtreding van een flora- en fauna-activiteit.

In gebruik zijnde nesten zijn streng beschermd en mogen daarom niet worden vernield ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit mogelijk. Er dient daarom voorkomen te worden dat nesten van vogels vernield worden bij de werkzaamheden binnen het

plangebied. Werkzaamheden dienen daarom buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli, afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort.

5.2.2 Vleermuizen - overdag werken

Verlichting op verblijfplaatsen of vliegroutes van vleermuizen kunnen deze verstoren. Er dient daarom overdag gewerkt te worden om verstoring op vleermuizen te voorkomen.

5.3 Beschermde gebieden

Er zijn geen verplichten vanuit de gebiedsbescherming voor de realisatie van het compensatiegebied.

6 BRONNENLIJST

Literatuur

- Bellmann, H., 2023. ANWB insectengids. Kosmos Uitgevers, Utrecht.
- Dietz, C. en A. Kiefer, 2017. Veldgids, Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Schauer, T., C. Caspari, en S. Caspari, 2016. Nieuwe plantengids voor onderweg. Kosmos Uitgevers, Utrecht.
- Eggelte, H., 2022. Veldgids Nederlandse flora. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Slagter, D., 2016. Winterflora bomen en struiken. Uitgeverij NatuurMedia, Amsterdam
- Stumpel, T. en Strijbosch, H. 2022. Veldgids, Amfibieën en reptielen. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Svensson, L., 2023, ANWB vogelgids van Europa. Kosmos Uitgeverij, Utrecht.
- Twisk, P., van Diepenbeek, A., Bekker, J.P., 2020. Veldgids Europese zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Van Diepenbeek, A., Twisk, P., 2021. Dierensporen. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Nationale Databank Flora en Fauna

30 mei 2024

Websites

www.floron.nl
www.minlnv.nederlandsesoorten.nl/soorten
www.overheid.nl
www.ravon.nl
www.rijksoverheid.nl
www.sovon.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuis.net
www.vlinderstichting.nl
www.vogelbescherming.nl
www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGEN

B1 NATUURBESCHERMING

In deze bijlage vindt een beknopte toelichting plaats op alle beschermde natuurwaarden in Nederland. Het overzicht geldt voor plannen en projecten in het kader van ruimtelijke ingrepen, zoals beheer, onderhoud en ruimtelijke ordening.

B1.1 Omgevingswet

De Omgevingswet (Ow) is van kracht sinds 1 januari 2024. Met het aanvullingsspoor natuur is de Wet natuurbescherming (Wnb) (per 1 januari 2017 in werking getreden) geïntegreerd in de Ow. De Ow bevat hiermee ook de regels ter bescherming van de natuur, die gaan over:

- het beschermen en ontwikkelen van natuur, en het behoud en herstel van de biologische diversiteit
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur voor maatschappelijke functies
- het verzekeren van een samenhangend beleid voor het behoud en beheer van waardevolle landschappen.

Het bevoegd gezag is in de regel Gedeputeerde Staten van de provincie en in uitzonderingsgevallen de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (voor een Natura 2000-activiteit en een flora- en fauna-activiteit van nationaal belang).

B1.1.1 Activiteiten die natuur betreffen

De Omgevingswet kent enkele specifieke zorg- en meldplichten en welke bepalen of een vergunning nodig is (artikel 4.3 Omgevingswet). Noemenswaardige specifieke plichten in relatie tot natuur staan in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en zien op:

1. Flora- en fauna-activiteiten (Bal artikel 11.27);
2. Activiteiten met mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden of bijzondere nationale natuurgebieden (Bal artikel 11.6); en
3. Activiteiten die houtopstanden, hout en houtproducten betreffen (Bal artikel 11.126).

B1.2 Flora- en fauna-activiteit

B1.2.1 Bescherming van dier- en plantsoorten

In bijlage A bij de Omgevingswet staat de definitie van een flora- en fauna-activiteit: *‘Activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten’*.

Door de Omgevingswet (Ow) zijn veel dier- en plantensoorten beschermd. Het gaat om soorten van Europees belang die onder de reikwijdte van de Vogel- en Habitatrichtlijn vallen. En om bepaalde soorten van nationaal belang.

B1.2.2 Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit

Voor een flora- en fauna-activiteit kan een omgevingsvergunning nodig zijn: artikel 5.1 lid 2 onder g Ow en Art. 11.37 Bal (vogels), Art. 11.46 Bal (strikt beschermde soorten) en Art. 11.54 jo. Bijlage IX Bal (andere soorten). De beoordelingsregels zijn opgenomen in Art. 8.74j Bkl (vogels), Art. 8.74l Bkl (strikt beschermde soorten) en Art. 8.74l (andere soorten). Het beoordelingskader sluit voor de Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten direct aan bij de strikte kaders voor afwijking van de verboden schadelijke handelingen die in de Europese richtlijnen zijn opgenomen.

Schadelijke handelingen bij soorten Vogelrichtlijn

Er geldt een vergunningplicht voor schadelijke handelingen bij vogels (artikel 11.37, eerste lid, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)). Het gaat om vogels die in Nederland in het wild leven en daar van nature voorkomen.

Onder schadelijke handelingen Vogelrichtlijn vallen:

- het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in art. 1 Vrl;
- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
- het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels;
- het opzettelijk storen van vogels;
- het verbod op het opzettelijk storen van vogels, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort;
- het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

De mate van 'verstoren' hangt per soort af van de intensiteit, duur en frequentie van de verstoring. Verder is het effect van de verstoring op de staat van instandhouding van de soort van belang.

Schadelijke handelingen bij soorten Habitatrichtlijn en verdragen

Er geldt een vergunningplicht voor schadelijke handelingen bij dier- en plantensoorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage I en II van het verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn (artikel 11.46, eerste lid, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)).

Onder schadelijke handelingen Habitatrichtlijn vallen:

- het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren Hrl bijlage IV, onder a, Bern bijlage II, Bonn bijlage I (ex. vogels art. 1 Vrl);
- het opzettelijk verstoren van dieren;
- het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren;
- het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b Hrl of bijlage I verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied;
- Het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

De mate van 'verstoren' hangt per soort af van de intensiteit, duur en frequentie van de verstoring. Verder is het effect van de verstoring op de staat van instandhouding van de soort van belang.

Schadelijke handelingen bij soorten die in het Bal staan (andere soorten)

Er geldt een vergunningplicht voor schadelijke handelingen bij dieren van bijlage IX, onder A van het Bal (artikel 11.54, eerste lid, Bal). Het gaat om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers.

Onder schadelijke handelingen andere soorten vallen:

- het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren;
- het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B;
- Het verbod geldt niet voor bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;

- Het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Opzettelijk

Onder 'opzettelijk' valt ook 'voorwaardelijke opzet'. Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of een plant. Zoals de vangst of de dood van dieren of het vertrappen of ontwortelen van planten.

Geen vergunningplicht vanwege andere wet of maatregel

Er is geen omgevingsvergunning nodig voor schadelijke handelingen bij soorten als de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan. Als voorwaarde geldt dat die toestemming inhoudelijk voldoet aan de beoordelingsregels die normaliter zouden gelden voor de flora- en fauna-activiteit met gevolgen voor soorten van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en verdragen en soorten van het Bal. Er is ook geen omgevingsvergunning nodig als de activiteit voor het uitvoeren van een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel is (respectievelijk artikel 11.37, tweede lid, artikel 11.46, tweede lid en artikel 11.54, tweede lid en Bal).

B1.2.3 Vrijstellingen in de omgevingsverordening, de Omgevingsregeling en in een programma

Provincies regelen in een programma (art. 11.41, 11.49, 11.55 Bal) en de Omgevingsverordening (art. 11.42, 11.50, 11.56 Bal) of en welke vrijstellingen van de omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit van toepassing zijn. De Omgevingsregeling (art. 11.43, 11.51 en 11.57, Bal) kan dat ook doen. De precieze vergunningvrije gevallen staan in de Omgevingsregeling in paragraaf 4.7.1 (voor vogels), paragraaf 4.7.2 (voor soorten van de Habitatrichtlijn en verdragen) en in paragraaf 4.7.3 (voor andere soorten). Het hangt af van de ruimte die geboden wordt in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) of en welke vrijstellingen gelden.

B1.2.4 Bescherming van soorten in het omgevingsplan

Provincies en het Rijk kunnen met gemeenten afspreken om bepaalde aanvullende regels in het omgevingsplan op te nemen, bijvoorbeeld door het treffen van maatregelen. Te denken valt aan specifieke eisen waaraan gebouwen moeten voldoen, zoals nestmogelijkheden voor vogels.

B1.3 Natura 2000-activiteit

Wanneer iemand een activiteit uitvoert die mogelijk nadelige gevolgen heeft voor een Natura 2000-gebied dan heet dit een Natura 2000-activiteit.

In bijlage A bij de Omgevingswet staat de definitie van een Natura 2000-activiteit:

Activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

B1.3.1 Omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit

Voor een Natura 2000-activiteit is meestal een omgevingsvergunning nodig (artikel 5.1 lid 1 onder e Omgevingswet), tenzij er sprake is van een 'vergunningsvrij geval' (art. 11.16 t/m 11.21 Bal). Het beoordelingskader voor Natura 2000-activiteiten geeft onder andere invulling aan de eisen van artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn. In artikel 11.6 (Bal) is opgenomen welke verplichtingen er gelden met betrekking tot het uitvoeren van een Natura 2000-activiteit, wanneer men redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied.

Provincies regelen in een omgevingsverordening of en welke vrijstellingen van de omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit gelden. Het hangt af van de ruimte die geboden wordt in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) of en welke vrijstellingen gelden. Dit is opgenomen in Artikel 11.50 (Bal).

Voortoets

Een voortoets betreft een globale effectenanalyse van een plan of project op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden in de invloedssfeer van het plan of project. Mitigerende maatregelen mogen niet meegenomen worden in de voortoets. Wel dient een globale cumulatietoets te worden uitgevoerd. Conclusie dient te zijn of er een kans is op significante gevolgen op Natura 2000-gebieden.

Passende beoordeling

Is er sprake van een Natura 2000-activiteit dat niet vergunningsvrij is, dan is er een nader onderzoek nodig in de vorm van een passende beoordeling voordat een vergunning kan worden verleend. De regels waar een passende beoordeling aan moet voldoen staan in art. 16.53c Ow en art. 8.74b Bkl.

Deze beoordeling moet met zekerheid uitsluiten dat de voor het gebied relevante natuurlijke kenmerken worden aangetast. In de passende beoordeling mogen mitigerende maatregelen worden betrokken om het netto effect te beoordelen. Mitigatie is gericht op het voorkomen of verzachten van effecten, aan de bron of op de plek waar het effect optreedt.

ADC-toets

Is er ondanks mitigatie nog steeds sprake van een significant gevolg, dan kan het vaststellen van een plan of de vergunning voor het project worden verleend als de zogenaamde ADC-toets met succes is doorlopen (art. 8.74b, lid 2 en 3 Bkl):

- er geen reële alternatieven voor de activiteit zijn,
- er sprake is van een dwingende reden van groot openbaar belang, en
- er vooraf en tijdig natuurcompensatie plaatsvindt.

B1.4 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend landelijk ecologisch netwerk. Het is gericht op de bescherming, de instandhouding en zo nodig het herstel van een gunstige staat van instandhouding van:

- aanwezige dier- en plantensoorten,
- typen natuurlijke habitats,
- leefgebieden van soorten die van nature in Nederland voorkomen.

Alle aangewezen Natura 2000-gebieden zijn onderdeel van het NNN. Hiernaast behoren tot het NNN andere bos-/natuurgebieden, verbindingszones en oppervlaktewateren. De provincie wijst in de omgevingsverordening de NNN-gebieden aan.

Instructieregels Natuurnetwerk Nederland

De regels (afdeling 7.3 van het Bkl) die in de omgevingsverordening komen verzekeren in ieder geval dat (artikel 7.8 Bkl, tweede lid):

- de kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied niet achteruitgaan,
- de samenhang tussen de gebieden van het NNN,
- tijdige compensatie van een bepaalde activiteit die negatieve gevolgen heeft.

De regels in de omgevingsverordening kunnen ook gaan over herstel, verbetering en de uitbreiding van de NNN-gebieden. Ook gaat het over de wezenlijke kenmerken en waarden daarvan (artikel 7.8 lid 2 Bkl). Provincies kunnen dus verdergaande regels opstellen dan opgenomen in afdeling 7.3 van het Bkl. In de Omgevingsverordening zijn (instructie)regels gesteld voor Omgevingsplannen van gemeenten en projectbesluiten (art. 7.8, 1e lid Bkl). Deze regels zijn gesteld in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN worden vastgesteld per Omgevingsverordening door de provincie conform artikel 7.7 Bkl. In de Omgevingsverordening is daartoe een natuurbeheerplan vastgesteld waar

in de regel de bestaande natuurwaarden en het ambitieniveau zijn aangegeven middels natuurbeheertypen. Het hangt echter per provincie af hoe zij de wezenlijke kenmerken en waarden hebben gedefinieerd.

B1.5 Houtopstanden, hout en houtproducten

In bijlage A bij de Omgevingswet staat de definitie van vellen:

‘Vellen: rooien of verrichten van andere handelingen die de dood of ernstige beschadiging van een houtopstand tot gevolg kunnen hebben’.

B1.5.1 Algemene regels voor het vellen en beheren van houtopstanden

In hoofdstuk 11 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) (Afdeling 11.3 Activiteiten die houtopstanden, hout en houtproducten betreffen) zijn algemene regels opgenomen over het beschermen van houtopstanden buiten de bebouwde kom. Hierin staat dat het vellen van houtopstanden is beschermd door een algemene meldplicht (art. 11.126 Bal) en herplantplicht (art. 11.129 Bal) voor houtopstanden vanaf 10 are of meer of bomenrijen bestaande uit meer dan 20 bomen buiten de zogeheten bebouwingscontour houtkap (art. 11.111, lid 2 Bal). De regels gelden niet voor:

- Houtopstanden kleiner dan 10 are;
- Bomenrijen bestaande uit 20 bomen of minder;
- Houtopstanden op erven of in tuinen;
- Bomen of struiken voor de teelt van vruchten of noten;
- Windschermen om boomgaarden;
- Kerstbomen niet ouder dan 20 jaar;
- Kweekgoed;
- Uit populieren of wilgen bestaande wegbepantingen, bepantingen langs waterwegen of eenrijige bepantingen langs landbouwgronden;
- Dunningen;
- Bepantingen van populieren, wilgen, essen of elzen voor productie van biomassa, die tenminste eens in de 10 jaar worden geoogst, bestaan uit minstens 10.000 stoven/ha/bepantingseenheid en die zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Er kunnen maatwerkregels (over de herbepantingsplicht) of maatwerkvoorschriften worden gesteld. Deze worden dan door de provincie opgenomen in de omgevingsverordening.

De regels over de meldings- en herbepantingsplicht gelden niet als gewerkt wordt volgens een door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode.

B1.5.2 Bescherming van houtopstanden binnen de bebouwde kom

Met andere instrumenten, zoals de omgevingsverordening en het omgevingsplan, kunnen regels binnen de bebouwde kom worden gesteld.

In het omgevingsplan (art. 5.165b Bkl) (opgesteld door gemeenten) worden contouren van de bebouwde kom vastgesteld en is daarin terug te vinden (of een voorloper daarvan, bijv. de contour bebouwde kom Wet natuurbescherming of bebouwde kom Boswet). Hierbinnen gelden de algemene regels van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) ter bescherming van houtopstanden in het landelijk gebied **niet** (artikel 2.28 sub g Ow). Ook kan de gemeente in het omgevingsplan lokale regels over het vellen van bomen of houtopstanden opnemen.

B1.6 Algemene en specifieke zorgplichten

B1.6.1 Algemene zorgplichten

De algemene zorgplicht voor de fysieke leefomgeving wordt door artikel 1.6 en artikel 1.7 Ow gevormd. Artikel 1.6 Ow verplicht eenieder om zorg te dragen voor de fysieke leefomgeving. In artikel 1.7 Ow is bepaald dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving kan hebben, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen. Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, moeten die gevolgen zoveel mogelijk worden beperkt of ongedaan worden gemaakt. Als blijkt dat die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, moet de activiteit achterwege worden gelaten voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevraagd. De algemene zorgplicht blijft (net als onder de Wnb) een belangrijke vangnetfunctie vervullen zonder dat daar een groot juridisch effect of toename in procedures mee gepaard zal gaan.

B1.6.2 Algemeen verbod

Nieuw onder de Omgevingswet is het algemeen, strafrechtelijk handhaafbaar verbod in artikel 1.7a op basis waarvan het eenieder verboden is om een activiteit te verrichten of na te laten als daardoor aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan. Evenals de algemene zorgplicht is dit verbod een vangnet voor gevallen die niet onder specifieke regels vallen.

B1.6.3 Specifieke zorgplichten

De specifieke zorgplichten staan in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) of het Besluit bouwactiviteiten leefomgeving (Bbl) genoemd en kennen een specifiekere reikwijdte dan de algemene zorgplicht. Activiteiten die door het verrichten of nalaten aanzienlijke nadelige gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, zijn verboden volgens artikel 1.7a Ow. Deze activiteiten zijn nader begrensd, ter uitvoering van de richtlijn milieustrafrecht, in artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit en betreft onder meer het verbod op het in water, lucht of bodem brengen van stoffen, trillingen, warmte of geluid met o.a. gevolgen voor landschappen of natuur, en het onder andere verwaarlozen van een beschermd landschap of beschermde natuur met aanzienlijke gevolgen.

B2 JAARROND BESCHERMDE NESTEN

Soort	Categorie
Boomvalk	4
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Kerkuil	3
Oehoe	3
Ooievaar	3
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Steenuil	1
Wespendief	4
Zwarte wouw	4

B3 PROVINCIALE VRIJSTELLING

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Periode vrijstelling
Zoogdieren		
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Onbeperkt
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Onbeperkt
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Onbeperkt
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Onbeperkt
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Onbeperkt
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Onbeperkt
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Onbeperkt
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Onbeperkt
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Onbeperkt
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>	Onbeperkt
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Onbeperkt
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Onbeperkt
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Onbeperkt
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Onbeperkt
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Onbeperkt
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>	Onbeperkt
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	Onbeperkt
Amfibieën		
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Onbeperkt
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Onbeperkt
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Onbeperkt
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Onbeperkt
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>	Onbeperkt

